

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
taxpolicy@minfin.bg

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, публикуван за обществено обсъждане

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА,

По повод проекта на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), публикуван за обществено обсъждане, и по-конкретно относно предложеното изменение на чл. 264 от ДОПК бих искала да посоча следното:

Видно от мотивите към законопроекта, изменението в горепосочената разпоредба се предвижда поради зачестилите случаи, в които при прехвърляне и учредяване на вещни права върху недвижими имоти и прехвърляне на собствеността върху МПС, гражданите умишлено не декларират задълженията си при изповядване на сделката. Предлага се нотариусите да извършват проверка по електронен път в НАП за установяване наличието или липсата на подлежащи на принудително изпълнение публични задължения на прехвърлителя/учредителя на вещни права и в случай че установят такива, да пристъпват към изповядване на сделката след тяхното заплащане или при изрично вменяване на задължението в нотариалния акт/договора за покупко-продажба купувачът да внесе дължимата сума в съответния бюджет.

Информацията обхваща всички, подлежащи на принудително изпълнение публични задължения на лицата, а не както предвижда действащата към момента разпоредба - задължения за данъци, мита и задължителни осигурителни вноски. Според мотивите на законопроекта това са всички задължения, установени от НАП, както и предявените от външен взыскател за принудително изпълнение в НАП към момента на проверката.

Освен че липсват аргументи за разширяването на кръга на задълженията, за които ще бъде заменено декларирането с извършване на проверка от страна на нотариусите преди изповядване на сделка, самите задължения не са точно и конкретно определени. При така предложената редакция на разпоредбата тези публични задължения, подлежащи на принудително изпълнение, включват и глоби, без да се отчита, че гражданинът може да не е разбрал, че е бил глобен /каквито случаи често се срещат/, да е платил, но системата да не е отчела плащането /има такива постъпили в институцията жалби/, за глобата да е изтекла погасителната давност, да не е съгласен с наложената глоба и да обжалва и т. н.

Това на практика е принудителна административна мярка, защото дори да не е съгласен с наложената глоба, гражданинът би предпочел да плати, за да може да сключи сделката, отколкото да чака например да приключи съдебното производство за обжалване на глобата.

Вече съм посочвала, че събирането на публичните задължения към държавата, част от които са и наложените глоби, е задължение на органите на изпълнителната власт, за което имат и предвидени съответни правомощия. С предлаганото изменение и нотариусите придобиват определени функции, присъщи на публичните изпълнители, тъй като след проверката за наличие на задължения осъществяват форма на принуда за плащане като не изповядват сделка или вменяват задължение за плащане в самия нотариален акт или договор.

Както посочи и Конституционният съд в произнасянето си с решение по искане от институцията на омбудсмана (конст. д. №11/2020 г.), обстоятелството, че държавата не може да изпълни задължението си по принудително събиране на наложените глоби, по никакъв начин не може да бъде основание за фактическо санкциониране на гражданите.

Не на последно място, докато изискването да са платени данъци, мита и задължителни осигурителни вноски, за да се прехвърли собствеността върху недвижим имот или МПС, е обяснимо, то разширяването на задълженията с промяната в разпоредбата и включването и на глобите в тях, намирам за неоправдано и непропорционално на санкцията – да не се изповяда сделката или да се вмени задължението за внасяне на съответната сума в бюджета.

В заключение се надявам изложеното становище да бъде взето предвид, за да не се стига до непропорционално ограничаване на правата на гражданите като страни по сделки за прехвърляне на имоти или МПС за сметка на улесняването на събираемостта на глобите.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА,
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**